

Emäntälehti

Martta-yhdistyksen äänenkannattaja.

Ilmestyy Helsingissä jokaisen kuukauden alkupäivinä.	Toimittajat: Alli Nissinen, vastaava; Fanny Hult.	Hinta koko vuosik. 1 mk — puolelta 50 penniä — neljännekseltä 25 penniä
N:o 0.	Heinäkuu.	1902.

Lukijalle.

Jos »Emäntälehti» saapi asianomaisen luvan, niin ilmestyy se vuoden 1903:n alusta jokaisen kuukauden alkupäivinä sen kokoisena kuin tämä näytenumero osoittaa. Emäntälehdelle ovat nyt jo apuansa luvanneet rouva Alma Forstén, neiti Maikki Friberg, rouva Heddi Gebhard, neiti Lucina Hagman, rouva Sigrid Heinrichus, rouva Alli Trygg-Helenius, rouva Maria Nyström, neiti Lilli Lilius y. m.

Selvitystä.

Jälleen uusi sanomalehti! Niitähän on jo ennestään niin monta. Millä ne tulevat toimeen? Millä ne elävät? Kuka niitä kaikkia jaksaa tilata!

Martta-yhdistys, joka tämän lehden on perustanut, toimii kansan seassa. Tähän asti on se lähettiläiden ja kirjasien avulla koettanut levittää yksinkertaisia neuvoja ja käytännöllistä elämää koskevia ohjeita kansan sekaan. Mutta koska alue on niin tavattoman laaja, lähettiläiden saanti niin kovin vaikea ja kirjojen levittäminen niin yksi-

puolista laatua, on ajateltu, että tällainen helpohintainen ja helpotajuinen emäntien lehti voisi Martan asioita suuressa määrin paremmalla menestyksellä ajaa, jos se kerän onnistuisi laajalle levenemään.

Mitä tahtoo sitte Martta tämän lehtensä kautta? Martta tahtoo tehdä tuttavuutta äitien ja kotien kanssa, niin — ei ainoastaan tuttavuutta vaan ystävyyttä. Ja samalla kun Martta äidit ja kodit liittää itseensä, liittää -se myöskin äidit ja kodit toisiinsa. Mitä hyötyä siitä sitte on?

Onpa siitä paljokin hyötyä.

Ihminen tarvitsee elämässään tietoja ja oppia. Jokainen himoitsee ja kaipaa hengellensä, sielullensa, ajatuksellensa tyydytystä.

»Oppia ikä kaikki», sanoo vanha sananlasku. Me emme ole koskaan niin vanhoja emmekä niin viisaita, ettemme oppia tarvitsisi. Elämä tosin opettaa meitä parhaiten, se on paras opettaja maailmassa. Mutta elämän opin lisäksi on paljo sellaista, jota me voimme oppia lukemalla ja josta meille on sekä ajallista että ijankaikkista hyötyä.

Martta-yhdistys tahtoo tämän lehtensä kautta kansan sekaan levittää tietoja, jotka ovat etupäässä yleishyödyllistä ja käytännöllistä laatua. Näistä tiedoista mainittakoon kodin hoito, terveyden hoito, lasten kasvatusta, nuorison henkinen ja siveellinen kasvatusta, nuorison ruumiillinen kasvatusta; sekä käytännöllisistä: kodin ulkonainen hoito, lasten hoito, puutarhan hoito, kanojen hoito, mehiläisten hoito, sienien valmistus, marjojen tallettaminen, yksinkertaisen, mutta ravitsevan ruuan laittaminen, y. m. y. m.

Kaikkien kansankerroksien kohoaminen on meidän päätarkoituksemme. Kaikille tietoja, kaikille valoa! Emäntien lehti tahtoo olla kuin soihtu, joka tunkeutuu matalintakin majaa valaisemaan ja lämmittämään. Suokoon Jumala, että sen soihdun valo levittäisi onnea ja siunausta ympärilleen armaassa isäimmemaassa!

Alli Nissinen.

Suomen kansan emännät!

Pyydän tässä esikoislehdessämme lausua muutamia sanoja teille kansani äideille, kansani kotienhoitajille; pyydän puhua kuin ystävä ystäville, sisar sisarille. — Meille naisille, meille Suomen kansan äideille, meille, jos kelle on annettu suuri työala, ala, missä työmme kelpaa, missä sitä kaivataan ja missä me todellakin tahdomme sydän ja sielu mukana työskennellä. Me tahdomme sillä työalalla itse kehittyä ja kehittää muita; me tahdomme raivata edistyksen esteet pois siitä piiristä, jossa me askartelemme, tahdomme luoda valoa ja lämpöä ensin omiin pikku pirtteihimme, josta sitte toivoisimme sen yhä laajemmalle levenevän koko rakkaan isänmaamme suurempaan pirttiin. Me tahdomme todella edistyä, emmekä taantua ja me tahdomme todella muissakin edistyksen elohon elvyttellä. — Tämänkaltaiset tunteet tiedän varmasti piilevän monen perheen emännän sydämissä niin hyvin Suomemme salomökeissä, kun pitemmänkin pellon päässä. Sillä löytyy mökkiä ja koteja, joissa monikin jalo nainen kaipaa oppia ja tietoja, nainen joka tahtoisii toimia ja työskennellä, tahtoisii töissään päästä muiden rinnalle, tahtoisii kuulla, kuinka siellä ja täällä taistellaan kotien ja kansan hyväksi. Hän tahtoisii tuntea niitä monia jaloja aatteita, jotka henkisesti nostattavat ihmistä ja jotka tunnustetaan oikeiksi ja puhtaiksi, ja joiden pitäisi päästä virtaamaan läpi kaikkien kansankerroksien. Mutta ei ole aina neuvonantajia, eikä tiedä mistä olisi etsittävä aihekaan, josta olisi innostuttava ja mistä saisi tietoja, semmoisia tietoja, jotka koskevat jokaista pienintä ja köyhintäkin kotia. Olen sentähden usein ajatellut, kuinka onnellista olisi, jos löytyisi joku pieni kipiä, joka kulkisi jokaiseen kotiin sytyttämään rakkautta ja intoa jokaisen naisen sydämeen, jotta he toisella tavalla oppisivat hoitamaan sitä kallista työmaata, jota ko-

diksi sanotaan, sellaista viestintuojaa, joka puhuisi meille yksinkertaista selvää kieltä siitä, miten kodit olisivat oikein järjestettävät, lapset kasvatettavat siveellisesti vahvoiksi, aineellisesti ahkeriksi ja toimekkaiksi, sekä mitenkä me itsekin voimme yhä edistyä niin henkisellä kuin aineellisella alalla. — Sanomalehtiä ja kirjallisuutta on paljon ja hyvää, mistä laajempia tietoja saamme yllin kyllin, mutta tällaisen pienen »Emäntälehdessä» soisin muodostuvan sellaiseksi neuvonantajaksi, joka puhuisi kaikille emännille yksinkertaista, korutonta, kodillista kieltä. Tästä toivoisin tulevan todella emäntien lehdessä. Jokaisen enemmän kehittyneen emännän pitäisi käsittää, että löytyy monta, monta kotia, jotka niin kipeästi kaipaavat alkuakin jonkunmoiseen kehitykseen ja juuri tällaista pitäisi lehtemme todellakin saaman aikaan, saaman kaikki kansamme kotien hoitajat innostumaan kehittämään itseänsä sekä ympäristöänsä. — Samalla on muistettava, että mitä laajemmalle tällainen lehti saadaan leviämään, sitä paremmin se voidaan saada tarkoitustaan vastaavaksi. Siksi toivoisin omasta ja kaikkien kansani emäntien puolesta onnea tälle hyväksi tarkoitetulle yritykselle ja soisin, että »Emäntälehti» löytäisi tiensä jokaiseen mökkiin ja miksi ei jokaisen kansan sivistystä todella harrastavan naisen kotiin. Soisin tämän pienen kipinän siksi sytyttäjäksi, joka lietsoisi valoa kansamme riveihin ja nostattaisi kotiemme arvoa, jotta pikku pirtti yhtä hyvin kuin rikkaan hovi olisi valon, lämmön ja onnen lähde. Toivoisin, että tämä lehti tulisi yksinkertaisine, selvine, koruttomine neuvoineen sekä helpoine hintoineen sydämmöllisesti vastaan otetuksi jokaiselta Suomen äidiltä ja tyttäreltä.

Alma Forstén.

Äideistä äideille.

Kaikki puhuvat isistä ja isille. Koko maailma on täynnä isyyttä. Historian lehdet, yhtä hyvin yleinen maailmanhistoria kuin yksityisten kansain historiakin, yhtä hyvin kirkon historia kuin valtiollinen, kaikki se vaan kertoo isien töitä: isien valloituksia, isien verisotia, isien lainsäädäntöä ja oikeudenkäyntiä, isien keksinnöitä, isien oppia, itse raamatussakin, varsinkin vanhan testamentin kirjoissa, on etupäässä puhuttu isistä ja isien töistä; Jeesuksen toiminta ja oppi hengittää avarampaa, lämpimämpää elämää.

Muistan kuinka jo aikaisemmassa nuoruudessani hämmästyin, kun tullessani kymmenenteen käskyyn, luin sanat: »Ei *sinun* pidä himoitseman *sinun* lähimmäisesi *emäntää* eikä hänen palvelijaansa eikä hänen aasiansa eikä hänen juhtaansa eikä mitään mikä *sinun* lähimmäisesi oma on.» — »Se *sinä*, jolle tässä käskyssä puhutaan, on siis mies, ja samaa tarkoittaa varmaan tuo *sinä*, jolle puhutaan muissakin »käskysanoissa», ajattelin. Naiset luetaan siis omaisuuden joukkoon. En ole valinnut tätä esimerkkiä halventaakseni Mooseksen käskyjen arvoa, tahdon sillä vaan näyttää, miten itse syvimmissäkin asioissa etupäässä isät ja isien työt tulevat esille. Tahdon vaan kääntää huomionne asiaan ja pyytää teitä arvostelemaan sitä.

En suinkaan pidä vähäarvoisena isien töitä ja isien merkitystä, enkä sitä yhteiskuntaa, jonka rungon he ovat pystyttäneet. Olisinpa houkka, jos niin ajattelin. Päinvastoin. Kuinka monta kertaa olenkaan ihailut heidän neroansa, kunnioittanut heidän rohkeuttansa, hämmästynyt heidän voimaansa, — jospa toisen kerran surkutellut heidän vallanhimoaan ja heidän itsekkyytensä eri ilmauksia. Kuinka monasti, kulkeissani hyvin rakennetussa höyrylaivassa aavalla merellä, istuessani mukavassa rautatievaunussa, joka uskomattomalla nopeudella vei minut

mantereiden läpi, taikka nauttiessani muiden keksinnöiden tahä muun taitavuuden hedelmiä, niin, miten monasti olenkaan tuntenut iloisinta kiitollisuutta isiä kohtaan, jotka ovat kaiken tuon mukavuuden minulle laittaneet. Kuinka monasti olen mieltynyt lukiessani tai kuullessani isien sanoja. — — —

Mutta olisi tarpeellista vetää esille maailman piiloista sitäkin, mitä äidit ovat tehneet, ja tarkastaa sitä, onko se minkään arvoista ja mimmoista sen arvo on. Olisi tarpeellista puhua äideistä ja äideille.

Niinpä onkin tämä Emäntälehti, äitien lehti, ei tietysti yksin niiden, joilla on omia lapsia, vaan kaikkien naisten, koko yhteiskunnan äitien lehti. Olot ja tapahtumat maailmassa osottavat nyt katkerammin kuin kenties koskaan ennen, ettei riitä ihmisten onneksi, jos on yhteiskunnalla ainoastaan isiä, eikä äitejä. Näkyy, ettei ole ihmisillä hyvä olla siinä maailmassa, jossa isien ääni ja isien teot yksistään vallitsevat. Tämän äitien lehden tarkoituksena on selvittää äitien tehtäviä ja äitien oikeuksia.

Äiti on se, joka antaa luoduille elämän, äidin luonto on siis ytimiltänsä antamista. Sen vuoksi kaikellainen elämän tukahuttaminen, vahingoittaminen ja loukkaaminen on äitien luontoa vastaan. Katsokaa vaan äitejä heidän omien perheittensä keskellä, niin näette sen. Äidin lämpimimpien harrastusten ja toimien päämääränä on hänen aviopuolisonsa, hänen lastensa ja kaikkien perhejäsenten terveinä säilyttäminen ja onnelliseksi tekeminen. Taikka kuka on se, joka talon ensimmäiset ja viimeiset työt tekee? Hän on varhaisin aamulla ja myöhäisin illalla, ja silloin on hän onnellinen ja tyytyväinen, kun hän näkee, että kaikilla hänen ympärillään on hyvä olla. Ei äiti silloinkaan levon virkistystä nauttia saa, kun muut perheen jäsenet työstään tullen ruokaleponsa ottavat. — Paljo on äitien annettava, paljo jaksettava, kaikille täytyy heidän huolensa ulottua.

Näittekö kodin, jossa ei ollut äitiä tai äidin töitä toimittavaa? Kuinka autio, kuinka kylmä, kuinka köyhä sellainen koti olikaan? Tuskinpa siinä oikeaa kodinsointua huomasi, tuskinpa siinä mitään perhe-elämää, se on: rakkauselämää, saattoi syntyäköön? Sillä perhe-elämä on rakkauselämää ja rakkauselämä viihtyy ainoastaan siellä, missä on äitejä. Äideissä ja äitien kaikki sovittavassa hellyydetunteissa lapsiaan kohtaan kirkkaimmin kuvastuu Jumalan anteeksiantava rakkaus; ja äitien itseuhraava huoltaminen lapsistaan ja niiden kasvattamisesta kelpoisuuteen on kuin heijastus korkeimman huoleppidosta.

Eikö hänen osansa ole suuri ja korkea, jolle on uskottu kasvavien sukujen hoito ja kasvattaminen? Ja eikö hänen osansa ole ihana ja onnentunteita tuottava, joka taitaa luoda ympärilleen pienen piirin, jossa kaikki sen olijat viihtyvät ja jonnekka he, siitä poistuttuaan, tuntevat ainaisen halun palata takaisin? — Eivät kaikki äidit tätä toteuta, mutta tämä kuitenkin on se ihanne, jota meidän tulisi toteuttaa.

Mutta ei tässä kuitenkaan ole vielä kaikki. Ei ole muuta kuin alku.

On laajempi, on isompi koti kuin perhekoti, ja sen laajemman, sen isomman kodin nimi on: kylä, pitäjä, kaupunki, yhteiskunta, isänmaa, maailma. Ei riitä, että naiset ovat pelkästään perhekodin äitejä, heidän tulee myöskin olla näiden isompien kotien äiteinä, se on: rakkauselämän muodostajina ja ylläpitäjinä niissä. Ja tätä velvollisuuttaan eivät naiset vielä ole ymmärtäneet. Niinkuin eivät miehetkään ole vielä ymmärtäneet kaikkia velvollisuuksiaan. Ovat naiset aina näissä isommissa kodeissa olleet ja eläneet, mutta enemmän niinkuin vieraat; he eivät ole ajatelleet, että heidän yhteiskunnassa ja isänmaassa piti olla äiteinä, piti toteuttaa sama tarkoitus, minkä he siinä pienessä kodissa toteuttivat.

Nyt kysytään: »Missä ovat yhteiskuntien äidit? Missä ovat kansojen äidit? Missä äidit ihmiskunnan? Missä on niiden vaikutus, joiden luontona oli antaa elämää, joiden luontona oli estää ja vastustaa elämän hävittämistä, vahingoittamista ja loukkaamista, mutta joiden tuli ylläpitää, hoitaa ja onnellistuttaa kaikkea elämää maan päällä?»

Tulkaa esille äidit, avatkaa silmänne ja katsokaa itsekyyteen käpertyneitä kansoja, katsokaa vallanhimoa sairastavaa ihmiskuntaa. Tehän olette siihen lähettäneet kaikki sen asujat, joilta tuo himo nyt riistää kaiken onnen ja rauhan. Te vastaatte: »Emme me ole heille sellaista opettaneet.» — Ei, emme ole sellaista opettaneet, mutta olemme unhottaneet kasvattaa sen vastustamiseen. Olemme olleet liiaksi vanhantestamentillisiä. Olemme omistaneet omalle luonnollemme vierasta oppia, — tuota huonoa »silmiä silmästä — hammas hampaasta» oppia, emmekä ymmärtäneet kyllin lämpimästi painaa kasvavien sukujen sydämiin sitä lähimmäisrakkauden henkeä, jonka pitäisi kuulua meille. Ja toiseksi, äidit eivät ole tunteneet sen yhteiskunnan laatua, johon heidän poikansa ja heidän tyttärensä menevät, he eivät tunteneet sen lakeja, sen säännöksiä, sen laitoksia. He eivät ole, niinkuin heidän olisi pitänyt, olleet muassa niitä laadittaissa ja perustaissa.

Kaikessa tässä on äideillä paljo syytä ja paljo parannettavaa. Raskas jos ihanakin on naisten tehtävä olla kansojen äiteinä; liittykäämme siis yhteen oppiaksemme, miten parhaiten voisimme kutsumuksemme täyttää. Oppikaamme toinen toisiltamme, valaiskaamme ja lohdutakaamme toinen toisiamme, ja etsikäämme alati sitä totuutta, sitä rakkautta, joka on Jumalassa, ja levittäkäämme sitä maan ihmisten yli.

Siihen suuntaan tahtoisin tämä Emäntälehtikin, joka nyt lähettää ensimmäisen viipaleensa ulos, palvella Suomen kansaa. Se tahtoisin, sen mukaan kuin se kykenee, koota kansan naisia eri piireistä näissä sen palstoissa selvittä-

mään itselleen asemansa ja tehtävänsä ja sen kautta syventämään vaikutustansa kansan yhteiseen, siveelliseen kehitykseen. Se tahtoisin tämä Emäntälehti olla muassa palvelemassa siinä työssä, joka herättää ihanteen mukaisia emäntiä Suomen kansalle, siinä työssä, joka siirtää äitien tehtäviä ja kotien rajoja entistä ulommaksi.

Se tahtoisin viitata puutteisiin ja epäkohtiin, jotka estävät ihmisten onnea ja kehitystä sekä tuossa pienemmässä perhekodissa, että siinä suuremmissa kansakodissa, ja sen haluna olisi voimainsa mukaan myötävaikuttaa näiden puutteiden ja epäkohtain poistamiseen ja parempien olojen kasvattamiseen. Miten se on siinä onnistuva, sen tulevaisuus on näyttävä. Nyt voimme vaan toivoa ja pyytää, että yhteiskunnan äidit ottaisivat sen ystävällisesti vastaan, ottaisivat senkin niinkuin lapsekseen: tukisivat sitä, kun se on heikko, oikaisisivat sitä, kun se astuu harhaan, mutta eivät sitä hylkäisi. Ja lähettäkää, siskosemme lähempänä ja kaukaa, tälle Emäntälehdelle lämpimät tunteenne ja hyvät ajatuksenne. Se saattaa ne sitten edemmäksi!

Raisiossa 17 p. kesäk. 1902.;

Lucina Hagman.

Ajatuksia.

Meidän maassamme on paljo Jumalata pelkääviä vanhempia, paljo hyviä koteja, joissa elämän pohjana on rakkaus Jumalaan ja siitä vuotava hyvyys ja onni. Sillä siitä, Jumalasta ja rakkaudesta Jumalaan, täytyy onnen alkaa, siihen täytyy kaiken tosionnen perustua.

Jumalan rakkauteen ja Hänen korkean tahtonsa täyttämiseen tulee meidän kaikkien perustaa työmme. Jos me teemme työtä vähässä tai paljossa, asia on aina sama.

Meillä ei voi sellaista työtä olla, jossa emme Jumalata tarvitsisi. Koko meidän elämämme, kuinka rikkaalta se maallisesti näyttääkin, on vaan köyhyyttä ja puutetta, jos rakkaus Jumalaan puuttuu. Se ainoa voi meidät jo ajassa onnelliseksi tehdä. Se sulostuttaa jo lapsuuden päivät, nuorukaisen ilon se tekee puhtaaksi ja vilpittömäksi, miehuuden työajan se muuttaa onnelliseksi ja vanhuuden useinkin vaivaloiset, pimeät ja raskaat vuodet huojentaa se keveiksi ja tekee valoisiksi.

Se äiti ja isä, joka lapsensa sydämeen saa istuteuksi rakkauden Jumalaan, on voinut jättää lapselleen parhaan perinnön. Ilossa ja surussa, myötäkäymisessä ja vastoinikäymisessä, elämässä ja kuolemassa on hän lastansa auttanut. Hän on jättänyt perinnön, jota ei koi syö eikä ruoste raiskaa, jota eivät varkaat kaiva eikä varasta. Sillä Jesus on sanonut, että taivas ja maa voivat hukkoa, mutta Jumalan sana, Jumalan totuus, se ei koskaan katoa.

Jos ihminen elää Jumalan rakkaudessa, niin näkyy se hänen elämässään ja hänen toiminnassaan. Kaiken sen, minkä Jumala on uskonut hänelle, olkoon se henkinen tai maallinen lahja, kaiken sen hoitaa hän huolella ja ahkeruudella, sillä hän tietää »että siitä elämä tulee».

Velttous ja leväperäisyys, laiskuus ja huolettomuus eivät ole Jumalasta, sillä »leiviskän», jonka Jumala meille jättää hoidettavaksi, vaatii hän kasvun kanssa takaisin. Meidän on kaikkien tätä tarkasti silmällä pitäminen, sillä meillä on itsekullakin velvollisuuksia elämässä. Sillä »ei ainoastaan se, joka huutaa Herra, Herra, tule taivaan valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun isäni tahdon, joka on taivaassa», sanoo Jesus.

* * *

Rumat sanat lasten huulilla ovat kuin myrkkä, joka turmelee ilman! Ja miten usein kuitenkin saapi lasten

huulilta kuulla kirouksia, sadattelemisia ja haukkumisia! Surullista!

Te Jumalaa pelkäävät vanhemmat! Tehkää se, mikä teidän velvollisuutenne on. Älkää vaijetko. Puhukaa. Levittäkää tieto Jumalan tahdosta ihmisten sekaan. Varjelkaa lasten sydämet mätänemästä, heidän sielunsa turmelukseen joutumasta. Istuttakaa heihin inho kirouksia ja raakuutta vastaan. Istuttakaa heihin inho syntiä vastaan. Sillä kirous on synty, ja synty synnyttää synnin ja synty kuoleman.

Muistan lapsuudestani erään pienen pojan, jolle oli kotona selitetty, että kirous on synty. Kuitenkin toisten poikien kanssa leikkiessään ja riitaan joutuessaan, kirosi hän, toisten esimerkkiä seuraten. Kun hän kotia tuli, ei hän voinut syödä. Hän käveli alakuloisena ja huokaillen. Hän otti vettä astiaan ja meni piilopaikkaan, jossa huuh toi suunsa. Mutta sekään ei auttanut. Vihdoin meni hän ja tunnusti äidilleen asian. Ja vasta äidin rukous Jumalan luo tynnytti lapsen mielen.

Tämä lapsi oli onnellinen ja hänestä onkin kasvanut hyvä ja jalo ihminen maailmaan. Mutta hänellä oli siveellisessä elämässään vanhempien antama tuki, Jumalan rakkaus, usko Jumalaan.

(Jatketaan.)

Alli Nissinen.

Muutamia sanoja kodin hoidosta.

Kodin hoito vaatii paljo työtä ja huolta. Kodin hyvinvointi ja hauskuus riippuu suureksi osaksi emännän taidosta.

Kuinka hauska onkaan pieni, yksinkertainen tupanen, jos siellä on puhdasta ja siistiä. Katto, seinät ja lattia

ovat puhtaat, ikkunaruudut kirkkaat. Pöydät, penkit ja tuolit ovat pestyt. Sängyt ovat kootut ja puhtailla peitoilla peitetyt. Ja ikkunalaudalla seisoo pari kukkaista ehjissä ruukuissa. Tällainen tupa voi olla yhtä hauska kuin rikkain, hienoin koti.

Tällainen kodin hoitaminen ei suinkaan ole helppoa. Mutta se emäntä, joka näin kotinsa hoitaa, ymmärtää siivota ja pitää kotinsa puhtaana. Kun huoneita siivotaan, tulee ne siivota perin pohjin. Huonekalut kannetaan ulos ja pyyhitään tai pestään. Sänkyvaatteet tuuletetaan. Jos on syöpäläisiä, poistetaan ne sopivilla keinoilla. Katto, seinät, lattia, ovet ja akkunat puhdistetaan perinpohjin. Siinä ei ole kylläksi, että tällaisia puhdistuksia pannaan toimeen vaan suurina juhlapäivinä 3 tai 4 kertaa vuodessa. Arkipäivinäkin täytyy kodin olla siistin. Kun aamulla lakaistaan, niin tulee luudan olla kostean. Ei pidä lakaista vaan keskilattiaa, vaan katsoa että nurkat ja komerotkin tulevat puhtaksi. Ovi tulee pitää lakaistessa auki, että raitis ilma pääsee sisälle.

Ei suinkaan ole yhdentekevää, missä järjestyksessä kodin askareet tehdään. Emännän täytyy askareensa hyvin järjestää. Kun joku työ on saatu tehdyksi, tulee jäljet siivota. Jos ruokaa laittaessa jotain läikkyy lattialle tai tuoleille, täytyy se pyyhkiä pois. Aterian jälkeen pestään astiat ja asetetaan määrätuille paikoilleen. Ompelemisen jälkeen korjataan ompelutarpeet pois.

Järjestetyssä kodissa tulee jokaisella esineellä olla määrätty paikkansa. Kuinka ikävää onkaan esimerkiksi puolentunnin aika etsiä maitokamarin avainta ja löytää se sitte sängyn alta. Paljo aikaa voitetaan ja monta harmia vältetään, jos pienissäkin asioissa rakastetaan järjestystä. Hyvä on myöskin pitää aina määrättyt ruoka-ajat, niin ei kenenkään tarvitse odottaa ruokaa ja työt ovat helpommat järjestää.

Jo aikaisin on äidin opetettava lapset ottamaan osaa kodin askareihin. Siitä ne oppivat rakastamaan työtä ja järjestystä, ja tulevat auttavaisiksi. Ja hän voi toivoa myöhemmin suurta apua heiltä.

Tässä olemme puhuneet huoneiden puhtaudesta. Mutta ylen tärkeätä on, että tuvan ulkopuolellakin on puhdasta. Rikkoja ja likavesiä ei saa heittää sinne tänne juuri oven eteen, vaan täytyy viedä etäämmälle määrättyyn paikkaan. Kuten toisessa paikassa tässä lehdessä on kerrottu, on vähäinen puutarha pihassa suureksi hyödyksi ja suureksi iloksi.

Sellaiset kodit, missä hyvä emäntä iloisena ja valpaina toimii, ovat tosiaankin todelliseksi sinnaukseksi.

Fanny Hult.

Kasvitarha joka maalaiskotiin.

Nyt on touon aika. Kevät on tehnyt tuloaan, talven jäätiköt ovat sulaneet ja päivä alkaa paistaa. Se on virkistänyt ihmismieltäkin, joka toivoa täynnä ja elämän intoisena on karistanut päältäään välinpitämättömyyden kahleet. Maamies pellollaan raataa, kylvää ja perkaa toivoen saavansa siunausta työstänsä. Me käsitämme, että se on maamiehen velvollisuus etsiä maasta leipäänsä ja saada maanviljelyksestä varat sekä ruumiinsa että henkensä kehittämiseen. Vaan vaikka tämä onkin selvänä meillä, niin emme vielä ole osanneet viljellä maata niin monipuolisesti kuin olisi suotava, sillä maanviljelyksellä on monta sivuhaaraa. Eräs tärkeä sivuelinkeino on puutarhan hoito. Tämä tärkeä elinkeino haara on meiltä emänniltä jäänyt laiminlyödyksi. Sopsisihan sitä ruveta tästä lähtien harrastamaan, sillä parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Aja-

telkaamme, miten suuri hyöty taloudellisessa suhteessa olisi jos jokaisessa kodissa viljeltäisi kaalia, lanttuja, porkkanoita, punajuuria, sipulia y. m. Monta ravitsevaa ja maukasta ruokaahan saisimme niistä perheellemme pitkin vuotta, kun oppisimme niitä viljelemään ja käyttämään. Mutta alku on aina hankala sanotaan, vaan minä väittäisin, ettei se niinkään hankala ole, kun vaan ryhdymme työhön. Miten suuri hyöty siitä olisi, jos jo tänä keväänä jokainen maata viljelevä emäntä panisi alkuun tämän työn, vaikka kuinka pienessä muodossa. Otetaanpa emännät lapiot ja kuokat käteemme ja pannaan tämä työ alkuun innostuksella, toivolla ja opinhalulla. Seuratkaamme ensin tämän oman pienen lehtemme alkuneuvoja, voimmehan sitten neiti Smirnoffin puutarhakäsikirjan avulla sekä muullakin keinolla laajentaa tietojamme ja sitte taas parannella yrityksiämme. Kuokkikaamme ja hienontakaamme nyt muutamia penkkejä talojemme ja tupiemme vierustalle eteläpuolelle mieluummin ja tehköön jokainen emäntä sen jo tänä keväänä.

Asettakaamme juurikasvipenkit vierekkäin ja tehkäämme ne noin 120 cm leveiksi. Olisi ollut parempi, jos maata olisi ollut lannoitettu viime vuonna, mutta jos sellaista maata ei satu olemaan ja maata, johon aiomme juurikasvimme istuttaa, on laihaa, niin voi sitä nyt lannoittaa hyvin palaneella lannalla. Porkkanan siemenen tulee olla pari päivää ennen kylvämistä kosteassa hiekassa. Ne kylvetään aikaisin ja asetetaan joka penkkiin viisi riviä, joihin siemenet pannaan 1 1/2 cm syvälle. Kun rikkaruohoja ensi kerran kitketään, harvennetaan samalla taimet, että ne tulevat olemaan 10 cm toisistaan.

Punajuurien siemenet kylvetään neljään riviin 2 1/2 cm syviin vakoihin 15 cm päähän toisistaan. Kuhunkin paikkaan pannaan 3 tai 4 siementä, mutta nousseista taimista jätetään yksi rehevin. Toiset otetaan ylös ja istutetaan sellaiseen paikkaan, johon niitä ei ole noussut. —

Lanttujen siemenet kylvetään vakoharjalle ja harvennetaan taimien noustua niin, että kasvit tulevat 45 cm toisistaan. Jos on saatavana lantun taimia, niin istutetaan niitä 45 cm toisistaan penkkiin, kolmeen riviin. Jokaisesta taimesta katkaistaan lehdet puoliksi ja lyhennetään vähän juuria sekä kastellaan lantavedellä. — Kaali vaatii sellaista maata, joka on samana vuotena vahvasti lannoitettu, mutta lanta pitää olla palanutta. Taimet istutetaan penkkiin noin 60 cm sekä taimien että rivien väliin. Istutuksen jälkeen kastellaan hyvin. Kastelemista uudistetaan ainoastaan silloin, jos seuraa hyvin kuiva aika. Olisi hyvä joku kerta kesässä kastaa lantavedellä. Heinäkuussa mullataan kasvit ja pidetään puhtaina rikkaruohoista. — Venäläinen istukassipuli on kaikista sopivin istuttaa. Se vaatii vahvaa maata. Jokaiseen penkkiin istutetaan noin viiteen riviin 10 cm päähän toisistaan ja lähes 3 cm syvälle. — Muutama hedelmäpuu ja marjapensas korottaisi puutarhamme arvoa sekä pieni kukkapenkki akkunalla. — Kasvitarhakasvia on monenlaisia ja kaikki ne olisivat hyviä viljellä, mutta näitä kasvilajeja ehdottaisin jokaista alkavaa kasvitarhanhoitajaa ensiksi jo juuri tänä kesänä viljelemään. Neuvoja kasvien käyttämisestä ruuaksi tulee lehtemme toivottavasti ajan kuluessa jakamaan. Kasvitarha- sekä ruuanlaitonneuvojilta jokaisessa läänissä sekä muiden asianharrastajien kautta saamme paljon ohjeita ja siemeniä, kun vaan itse panemme ensin alkuun. Eihän toinen paikkakunta tahtone olla toista huonompi, eikä toinen emäntä toista. Siis joka kotiin kasvitarhan alkua tänä keväänä ja varma siunaus on tästä yrityksestä koituva koko Suomellemme. Jos vaan tartumme innolla kiini, niin kyllä vähitellen parantuu ja laajenee tämä tärkeä ja hyödyllinen elinkeinohaaramme.

Alma Forstén.

Pieni kodintonttu.

Kirj. M. N.

Autosen emäntä seiso i tytytmättömänä ja vihaisena ja hämmensi puuroa, puhisten hiljaa itseksensä niinkuin puuro padassa.

»Voi tuota ohrajauhoppuuroa, joka ei koskaan kypsyy! Tässä saa seisoa ja hämmentää tuntikausia, aivan kuin ei olisi mitään muuta tekemistä. Ohhoh, emännällä on kyllä seitsemän päivää viikossa. Täytyy siistiä huoneet ja keittää ruokaa, täytyy pestä ja leipoa, lapset vielä siinä väni-sevät ja riippuvat hameissa ja mies juonittelee kaikesta. Ei tosiaankaan saa koskaan kiitosta työstään. Onpa oikein raskasta elää. Herkeä jo ruikuttamasta, Anna, ja mene leikkimään nukkesi kanssa.»

Mutta Anna ei herennyt ruikuttamasta, sillä hän oli aikoja sitte jo väsynyt nukkeen, jonka luo äiti hänet aina lähetti. Autosen emäntä väsyi tytön marinaan ja tuijotti ajatuksissaan höyryyn, joka kohosi padasta.

Silloin näkyi jotain punertavaa padan reunalla ja yks, kaks, niin istui pieni mies uunin hyllyllä ja liehautti punaista myssyään.

»Varo itseäsi! Elä putoa puuropataan! Mikäs pieni mies sinä olet?»

»Etkös minua tunne? Minä olen kodintonttu. Kes-kustelkaamme hiukkasen.»

»No, sama se! Sillä tavallahan kuluu alka paremmin, kun tässä puuroa hämmennän.»

»Mutta kuules, etkö voisi antaa Annalle jotain teke-mistä, niin saisimme paremmin keskustella rauhassa?»

»Mitä tekemistä tuollaiselle juonikolle voi antaa! Olen kumminkin sata kertaa sanonut hänelle, että hänen pitää leikkiä nukkinsa kanssa, mutta luuletko hänen tottelevan!»

(Jatk.)

